

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy 2010, wraz z odpowiedziami Wspólnego Przedsięwzięcia

(2011/C 368/04)

WPROWADZENIE

1. Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER ⁽¹⁾ i Rozwoju Energii Termojądrowej zostało ustanowione w marcu 2007 r. ⁽²⁾ na okres 35 lat. Główne urządzenia do syntezy jądrowej mają zostać zbudowane w Cadarache we Francji, natomiast siedziba Wspólnego Przedsięwzięcia ITER znajduje się w Barcelonie.

2. Zadania Wspólnego Przedsięwzięcia ITER są następujące ⁽³⁾:

- a) wnoszenie wkładu Euratomu w działalność Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej (organizacji ITER) ⁽⁴⁾;
- b) wnoszenie wkładu Euratomu w realizowane wspólnie z Japonią działania w ramach „szerszego podejścia” (dodatkowe, wspólne badania w dziedzinie syntezy jądrowej) na rzecz szybkiego rozwoju energii termojądrowej; oraz
- c) przygotowanie i koordynacja programu działań mających na celu przygotowanie do budowy demonstracyjnych reaktorów syntezy jądrowej wraz z instalacjami towarzyszącymi, w tym międzynarodowej instalacji napromieniowywania materiałów przeznaczonych do syntezy jądrowej (IFMIF – International Fusion Materials Irradiation Facility).

3. Członkami Wspólnego Przedsięwzięcia ITER są Euratom, reprezentowany przez Komisję Europejską, państwa członkowskie Euratomu oraz inne kraje, które zawarły z Euratomem umowy o współpracy w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej i które wyraziły wolę stania się członkami Wspólnego Przedsięwzięcia ITER (na dzień 31 grudnia 2010 r.: Szwajcaria).

4. W momencie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia całkowite środki oceniane jako niezbędne na lata 2007–2041 wynosiły orientacyjnie 9 653 mln euro. Łączny wkład Euratomu ustalono na 7 649 mln euro, z czego maksymalnie 15 % przeznaczono na wydatki administracyjne. Na pozostałe zasoby składają się wkład Francji jako państwa, gdzie powstają

⁽¹⁾ ITER: ang. *International Thermonuclear Experimental Reactor* – międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy.

⁽²⁾ Decyzja Rady 2007/198/Euratom z dnia 27 marca 2007 r. powołująca Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznająca mu określone korzyści (Dz.U. L 90 z 30.3.2007, s. 58).

⁽³⁾ Do celów informacyjnych w załączniku skrótkowo przedstawiono kompetencje, działania i dostępne zasoby Wspólnego Przedsięwzięcia.

⁽⁴⁾ Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej została powołana w październiku 2007 r. na początkowy okres 35 lat w celu realizacji projektu ITER mającego wykazać realność wykorzystania syntezy jądrowej pod względem naukowym i technicznym. Jej członkami są Euratom, Chińska Republika Ludowa, Republika Indii, Japonia, Republika Korei, Federacja Rosyjska oraz Stany Zjednoczone Ameryki.

urządzenia ITER, roczne składki członkowskie, dobrowolne składki członków innych niż Euratom oraz dodatkowe zasoby otrzymywane zgodnie z warunkami zatwierdzonymi przez Radę Zarządzającą. Trybunał zwraca uwagę na wymóg znacznego zwiększenia zasobów na projekt ITER (zob. pkt 27–29).

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

5. Na mocy postanowień art. 287 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał zbadał roczne sprawozdanie finansowe ⁽⁵⁾ Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej obejmujące „sprawozdanie finansowe” ⁽⁶⁾ oraz „sprawozdanie z wykonania budżetu” ⁽⁷⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2010 r., jak również zbadał legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

6. Niniejsze poświadczenie jest skierowane do Parlamentu Europejskiego i Rady na mocy art. 185 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽⁸⁾.

Zadania dyrektora

7. Jako urzędnik zatwierdzający, dyrektor realizuje dochody i wydatki budżetu zgodnie z regulaminem finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia, na własną odpowiedzialność oraz w granicach zatwierdzonych środków ⁽⁹⁾. Dyrektor odpowiada za ustanowienie ⁽¹⁰⁾ struktury organizacyjnej oraz systemów i procedur zarządzania i kontroli wewnętrznej związanych ze sporządzaniem ostatecznego sprawozdania finansowego ⁽¹¹⁾, które jest wolne od istotnych nieprawidłowości, wynikających z nadużyć lub błędów, a także za zapewnienie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

⁽⁵⁾ Do sprawozdania tego dołączone jest sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w ciągu roku, zawierające między innymi wskaźnik wykorzystania środków oraz zestawienie informacji dotyczących przesunięć środków pomiędzy różnymi pozycjami budżetowymi.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku dochodów i wydatków, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz załącznika zawierającego opis istotnych zasad rachunkowości i inne informacje dodatkowe.

⁽⁷⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽⁹⁾ Art. 33 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 (Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72).

⁽¹⁰⁾ Art. 38 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002.

⁽¹¹⁾ Zasady dotyczące przedstawiania przez organy UE sprawozdania finansowego oraz prowadzenia przez nie rachunkowości są określone w rozdziale 1 tytułu VII rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002, ostatnio zmienionego rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 652/2008 (Dz.U. L 181 z 10.7.2008, s. 23), i w takiej postaci zostały włączone do regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej.

Zadania Trybunału

8. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

9. Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej wydanymi przez IFAC i Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI) ⁽¹²⁾ oraz opracowanymi przez te organizacje kodeksami etyki. Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest przestrzegać wymogów etycznych oraz zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych nieprawidłowości, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

10. W ramach kontroli Trybunał stosuje procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolerów Trybunału, podobnie jak ocena ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym lub nielegalnych bądź nieprawidłowych transakcji, wynikających z nadużyć lub błędów. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej danej organizacji związany ze sporządzaniem i prezentacją jej sprawozdania finansowego. Kontrola Trybunału obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad rachunkowości oraz racjonalności szacunków księgowych sporządzonych przez kierownictwo, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

11. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli są wystarczające i właściwe, aby stanowić podstawę do wydania poniższych opinii.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

12. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2010 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

13. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER

i Rozwoju Energii Termojądrowej za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2010 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

14. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM I FINANSAMI

Wykonanie budżetu

15. Ostateczny budżet obejmował środki na zobowiązania w wysokości 444,1 mln euro oraz środki na płatności w wysokości 241,7 mln euro. Kwoty przeniesione z 2009 r. wyniosły 106,8 mln euro w środkach na zobowiązania i 52,2 mln euro w środkach na płatności (głównie w zgromadzonych środkach pochodzących z państwa przyjmującego ITER i przeznaczonych na budowę ITER). Wskaźnik wykorzystania środków na płatności wyniósł zaledwie 63,4 % ⁽¹³⁾ na skutek opóźnień w realizacji działań, co znajduje także odzwierciedlenie w wysokości salda gotówkowego, które na koniec roku wyniosło 78,8 mln euro (26,8 % dostępnych środków na płatności w 2010 r.).

Reorganizacja systemów kontroli wewnętrznej Wspólnego Przedsięwzięcia

16. W swoich dwóch poprzednich specjalnych sprawozdaniach rocznych Trybunał informował, że systemy kontroli wewnętrznej Wspólnego Przedsięwzięcia nie zostały w pełni ustanowione i wdrożone, jak wymaga tego jego regulamin finansowy ⁽¹⁴⁾. Podobną opinię wydał w dniu 31 maja 2010 r. audytor wewnętrzny Wspólnego Przedsięwzięcia w sprawozdaniu na temat obiegu środków finansowych, w którym podniósł kwestię obiegu środków finansowych oraz rozdziału zadań.

17. W odpowiedzi na to Rada Zarządzająca w czerwcu 2010 r. przyjęła plan poprawy zarządzania, a w październiku wniosek w sprawie zmian struktury organizacyjnej. Nowa struktura organizacyjna ⁽¹⁵⁾ zaczęła funkcjonować z dniem 1 stycznia 2011 r.

18. Pomimo tych zmian odpowiedzialność za obieg środków finansowych wciąż nie została w pełni przypisana w momencie kontroli (kwiecień 2011 r.), gdyż kilka stanowisk wciąż nie było obsadzonych ⁽¹⁶⁾ (np. kierownik działu ITER, kierownik administracji i kierownik działu budżetowo-finansowego).

⁽¹³⁾ 55,8 mln euro środków na płatności zostało przeniesionych na 2011 r., a 51,8 mln euro środków na płatności przeniesionych z 2009 r. zostało umorzonych na koniec roku.

⁽¹⁴⁾ W pkt 21 sprawozdania za 2009 r. odniesiono się do zmian struktury organizacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia, które w opinii Trybunału rodziły pytania dotyczące wymogu rozdziału zadań finansowych i operacyjnych.

⁽¹⁵⁾ Nowa struktura organizacyjna jest ukierunkowana na „zarządzanie projektowe”.

⁽¹⁶⁾ Oczekuje się, że stanowiska te zostaną obsadzone w 2011 r.

⁽¹²⁾ Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC) i Międzynarodowe Standardy Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI).

Systemy informatyczne

19. Systemy finansowe i rachunkowości (ABAC i SAP) wykorzystywane przez Wspólne Przedsięwzięcie są własnością Komisji i zostały zatwierdzone przez księgowego, jednakże inne ważne procedury dostarczające informacji finansowych nie zostały jeszcze zatwierdzone. Jak wspomniano w sprawozdaniu Trybunału za 2009 r. ⁽¹⁷⁾, wciąż nie ma odpowiedniego narzędzia do zarządzania umowami operacyjnymi (umowami ABAC lub podobnymi), które byłoby zintegrowane z systemami sprawozdawczości budżetowej i finansowej.

INNE KWESTIE

Dotacje i zamówienia publiczne

20. Trybunał zbadał próbę dziewięciu procedur udzielania zamówień i sześciu procedur przyznawania dotacji. W przypadku trzech z dziewięciu zbadanych procedur udzielania zamówień Wspólne Przedsięwzięcie otrzymało tylko jedną ofertę. W przypadku dotacji średnia liczba otrzymanych wniosków wyniosła tylko jedno na zaproszenie. Trybunał uznaje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie działa w wysoce wyspecjalizowanym obszarze przemysłowym, jednak zaleca dalsze starania, aby zmaksymalizować konkurencję i stosować zasadę gospodarnego wykorzystywania środków na etapie przygotowywania zaproszenia, publikacji, oceny i zarządzania zamówieniami.

21. Kontrole stosowane przez Wspólne Przedsięwzięcie przed dokonaniem płatności na podstawie umów o dotację nie są wystarczająco udokumentowane, aby mogły dostarczyć pewności co do zgodności z wymogami finansowymi oraz co do kwalifikowalności kosztów ⁽¹⁸⁾.

22. Trybunał z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło opracowywanie strategii kontroli *ex post*, która ma być wdrażana w 2012 r. Strategia kontroli *ex post* jest kluczowym mechanizmem kontrolnym służącym do oceny legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i powinna być ustanowiona jak najszybciej. Powinna ona także obejmować umowy o dotację i umowy operacyjne zawarte w wyniku procedur przetargowych.

Opóźniona wpłata składek członkowskich

23. W 2008 i 2009 r. Trybunał odnotował, że szereg członków Wspólnego Przedsięwzięcia nie wpłaciło swoich składek członkowskich w terminie określonym przez Radę Zarządzającą. W 2010 r. termin upływał dnia 31 maja, jednak tylko 14 z 28 członków dokonało wpłaty na czas.

Służba Kontroli Wewnętrznej Komisji

24. Trybunał wskazał w swojej opinii nr 4/2008, że regulamin finansowy Wspólnego Przedsięwzięcia nie zawiera odniesienia do uprawnień audytora wewnętrznego Komisji w zakresie

prowadzenia kontroli Wspólnego Przedsięwzięcia. Chociaż regulamin finansowy Wspólnego Przedsięwzięcia nie został jeszcze zmieniony, aby uwzględnić zapis odnoszący się do uprawnień audytora wewnętrznego Komisji ⁽¹⁹⁾, Komisja i Wspólne Przedsięwzięcie podjęły działania, aby zagwarantować, że odpowiednie zakresy odpowiedzialności Służby Audytu Wewnętrznego Komisji oraz funkcji audytu wewnętrznego Wspólnego Przedsięwzięcia zostaną jasno określone.

Komitet kontroli Wspólnego Przedsięwzięcia

25. Trybunał w swojej opinii nr 4/2008 wskazał także, że z uwagi na wielkość budżetu i złożony charakter zadań Wspólnego Przedsięwzięcia należy ustanowić komitet kontroli odpowiadający bezpośrednio przed Radą Zarządzającą. Trybunał z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Zarządzającej o ustanowieniu komitetu kontroli ⁽²⁰⁾.

Umowa z państwem przyjmującym

26. Umowa dotycząca lokalizacji, wsparcia, przywilejów i immunitetów, podpisana między Królestwem Hiszpanii a Wspólnym Przedsięwzięciem w dniu 28 czerwca 2007 r., stanowi, że stała siedziba zostanie udostępniona Wspólnemu Przedsięwzięciu nie później niż 3 lata po podpisaniu umowy. W trakcie kontroli stała siedziba nie była udostępniona Wspólnemu Przedsięwzięciu.

Status finansowania projektu ITER

27. W maju 2010 r. Komisja sporządziła komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stanu zaawansowania i możliwości rozwoju projektu ITER ⁽²¹⁾, w którym oceniła, że wkład Euratomu na rzecz ITER w 2012 i 2013 r. będzie musiał wynieść około 1,4 mld euro, aby uwzględnić wzrost kosztów.

28. W lipcu 2010 r. Komisja złożyła wniosek o zmianę obecnych wieloletnich ram finansowych oraz o uwzględnienie dodatkowych potrzeb finansowych na 2012 i 2013 r. ⁽²²⁾ Parlament Europejski i Rada nie osiągnęły porozumienia w sprawie tego wniosku. W momencie kontroli (kwiecień 2011 r.) kwestia finansowania wkładu UE w projekt ITER pozostawała nierozwiązana.

29. Trybunał zauważa, że zmiany te mogą mieć znaczny wpływ na działania i budżet Wspólnego Przedsięwzięcia oraz mogą opóźnić wkład Euratomu w fazę budowy projektu ITER.

⁽¹⁹⁾ Zob. opinia Trybunału nr 4/2008.

⁽²⁰⁾ Komitet kontroli został wstępnie ustanowiony na okres dwóch lat, a w jego skład wchodzi pięć osób, z których jedna jest mianowana przez Euratom.

⁽²¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Stan zaawansowania i możliwości rozwoju projektu ITER, COM(2010) 226 wersja ostateczna z dnia 4 maja 2010 r.

⁽²²⁾ Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami w zakresie wieloletnich ram finansowych, w celu zaspokojenia dodatkowych potrzeb finansowych projektu ITER, COM(2010) 403 wersja ostateczna z dnia 20 lipca 2010 r.

⁽¹⁷⁾ Pkt 20 sprawozdania Trybunału za 2009 r.

⁽¹⁸⁾ Audytor wewnętrzny Wspólnego Przedsięwzięcia odnotował także, że prowadzenie kontroli *ex ante* w przypadku płatności dokonywanych na podstawie zestawień poniesionych wydatków nie jest skuteczne i nie jest adekwatne do celów przetwarzania zestawień poniesionych wydatków, chociaż transakcje leżące u podstaw rozliczeń są legalne i prawidłowe.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Iğors LUDBORŽS, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 25 października 2011 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK

Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (Barcelona)**Kompetencje i działania**

<p>Zakres kompetencji Wspólnoty według Traktatu</p> <p>(fragmenty art. 45 i 49 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej)</p>	<p>Rozdział 5 „Wspólne przedsiębiorstwa” Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności:</p> <p>Artykuł 45:</p> <p>„Przedsiębiorstwa o podstawowym znaczeniu dla rozwoju przemysłu jądrowego we Wspólnocie mogą być tworzone jako wspólne przedsiębiorstwa w rozumieniu niniejszego Traktatu, zgodnie z postanowieniami poniższych artykułów”.</p> <p>Artykuł 49:</p> <p>„Wspólne przedsiębiorstwa tworzy się decyzją Rady. Każde wspólne przedsiębiorstwo ma osobowość prawną”.</p>
<p>Kompetencje Wspólnego Przedsięwzięcia</p> <p>(decyzja Rady 2007/198/Euratom)</p>	<p>Cele</p> <ul style="list-style-type: none"> — Wnoszenie wkładu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej („Euratom”) na rzecz Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej ITER, — wnoszenie wkładu Euratomu na rzecz realizowanych wspólnie z Japonią działań w ramach działań „szerszego podejścia”, mających na celu szybkie uzyskanie energii termojądrowej, — przygotowanie i koordynacja programu działań mających na celu przygotowanie do budowy demonstracyjnych reaktorów syntezy jądrowej wraz z instalacjami towarzyszącymi, w tym międzynarodowej instalacji napromieniowywania materiałów przeznaczonych do syntezy jądrowej (IFMIF – International Fusion Materials Irradiation Facility). <p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> — Nadzór przygotowania obiektu do realizacji projektu ITER, — dostarczanie organizacji ITER komponentów, sprzętu, materiałów i innych zasobów, — zarządzanie zamówieniami na podstawie ustaleń zawartych z organizacją ITER oraz, w szczególności, zarządzanie związanymi z tym procedurami zapewnienia jakości, — przygotowanie i koordynacja udziału Euratomu w naukowym i technicznym wykorzystaniu projektu ITER, — koordynacja badań naukowych i technicznych oraz prac rozwojowych w ramach wkładu Euratomu w organizację ITER, — przekazywanie wkładu finansowego Euratomu na rzecz organizacji ITER, — organizacja udostępniania zasobów ludzkich na rzecz organizacji ITER, — utrzymywanie kontaktów z organizacją ITER i prowadzenie wszelkich innych działań na rzecz realizacji umowy ITER.
<p>Zarządzanie</p>	<p>1 – Rada Zarządzająca</p> <p>Rada Zarządzająca odpowiada za nadzorowanie Wspólnego Przedsięwzięcia ITER w realizacji jego celów oraz zapewnia bliską współpracę między Wspólnym Przedsięwzięciem ITER i jego członkami w ramach prowadzonej przez nie działalności.</p> <p>2 – Komitet Wykonawczy</p> <p>Komitet Wykonawczy wspiera Radę Zarządzającą w przygotowywaniu decyzji i podejmuje wszelkie inne zadania, które mogą zostać mu powierzone przez Radę Zarządzającą.</p> <p>3 – Naukowa Rada Programowa</p> <p>Naukowa Rada Programowa doradza Radzie Zarządzającej i dyrektorowi w sprawach związanych z przyjęciem i wykonaniem planu realizacji projektu oraz programów prac.</p>

	<p>4 – Dyrektor Dyrektor pełni obowiązki szefa zarządu, odpowiada za bieżące zarządzanie Wspólnym Przedsięwzięciem ITER i jest jego prawnym przedstawicielem.</p> <p>5 – Kontrola zewnętrzna Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>6 – Audyt wewnętrzny Ustanowiony w dniu 1 lipca 2009 r.</p> <p>7 – Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu Parlament działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Wspólnemu Przedsięwzięciu w 2010 r.</p>	<p>Budżet 241,70 mln euro, z czego 93 % pochodziło z dotacji unijnych.</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2010 r. 234 stanowiska stałe w planie zatrudnienia, z czego 185 stanowisk obsadzonych. Inni pracownicy: — oddelegowani eksperci narodowi: 6 — pracownicy kontraktowi: 84 — personel lokalny: nd. — całkowite zatrudnienie: 275 z czego wykonujący zadania (w przybliżeniu): — operacyjne: 160 — administracyjne: 60 — mieszane: 55</p>
<p>Działania i usługi w 2010 r.</p>	<p>— Umowy operacyjne: 44 udzielone zamówienia o łącznej wartości 826 mln euro (rozpoczęto realizację 42)</p> <p>— Umowy administracyjne: 7 udzielonych zamówień o łącznej wartości 6 mln euro (rozpoczęto realizację 5)</p> <p>— Dotacje: 23 o łącznej wartości 8 mln euro (rozpoczęto realizację 16)</p> <p>— Wykonanie budżetu: — 99,9 % w środkach na zobowiązania (99,8 % zobowiązania operacyjne i 99 % zobowiązania administracyjne) — 63,4 % w środkach na płatności (61,8 % płatności operacyjne i 77 % płatności administracyjne)</p> <p>— Ustalenia w sprawie zamówień: — 4 dla projektu ITER (384,44 kIUA ⁽¹⁾ odpowiadające 615 mln euro) (łącznie 8037 z 1 135,9 kIUA lub 66 % wszystkich planowanych europejskich wkładów rzeczowych) — 5 dla działań szerszego podejścia (98,4 kBAUA odpowiadających 66 mln euro z łącznej wartości 236,4 kBAUA planowanej na wszystkie wkłady europejskie)</p> <p>— udzielone kredyty ITER: 10,4 kIUA (odpowiadające 16,6 mln euro).</p>

Źródło: Informacje przekazane przez Wspólne Przedsięwzięcie ITER.

⁽¹⁾ IUA: jednostka obrachunkowa ITER.

ODPOWIEDZI EUROPEJSKIEGO WSPÓLNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA RZECZ PROJEKTU ITER I ROZWOJU ENERGII TERMOJĄDROWEJ

Uwagi dotyczące zarządzania budżetem i finansami

Reorganizacja Wspólnego Przedsięwzięcia i systemów kontroli wewnętrznej

Punkty 16, 17 i 18

Po zmianie w zarządzie w lutym 2010 r. F4E przeszedł poważną reorganizację w drugiej połowie roku, polegającą przede wszystkim na wdrożeniu zarządzania projektami i wzmocnieniu środowiska kontroli wewnętrznej. W ramach reorganizacji, i w odpowiedzi na zalecenia audytora wewnętrznego dotyczące kontroli obiegów finansowych, wzmocniono zarządzanie finansowe poprzez wprowadzenie przeglądu obiegów finansowych, a w styczniu 2011 r. utworzono jednostkę budżetowo-finansową. W tym samym czasie ustanowiono grupę roboczą ds. obiegu finansowego w celu dokumentacji procedur finansowych, kontroli przeglądu i list kontrolnych i udzielania uwag informacyjnych usprawniających system zarządzania finansowego w F4E.

Równocześnie mianowano koordynatora kontroli wewnętrznej odpowiedzialnego za całokształt koordynacji środowiska kontroli w F4E w jednostce budżetowo-finansowej.

Reorganizację zarządzania F4E kontynuowano przez cały 2011 r. Stopniowo wdrażano nowe kontrole i wypełniano stanowiska kierownicze. Nowe obiegi finansowe są już w pełni wdrożone, wprowadzono zasadę składania sprawozdań na szczeblu kierowniczym, a systemy zarządzania stają się w pełni operacyjne.

Biorąc pod uwagę, w jak wysoce wyspecjalizowanej dziedzinie przemysłu funkcjonuje F4E, od 2009 r. organizacja stosuje system zapewniania jakości ISO. Zgodnie z potrzebami organizacji i w celu uniknięcia dublowania działań zapewnienie jakości i kontrola wewnętrzna zostaną włączone do obszerniejszego systemu zarządzania F4E.

Systemy informatyczne

Punkt 19

F4E w pełni zdaje sobie sprawę z problemów związanych z włączaniem danych finansowo-budżetowych do działań operacyjnych. Między innymi nałożone przez właściciela systemu ograniczenia techniczne dotyczące dostępu do danych finansowych doprowadziły do opóźnień w opracowaniu narzędzi zarządzania i sprawozdawczości. Powyższy problem niedawno rozwiązano za pomocą umowy o świadczenie usług z DG ds. Budżetu.

Ponadto złożona struktura projektu ITER, a także zarządzanie wynikającymi z niego zobowiązaniami prawnymi, zarówno na poziomie administracyjnym, jak i operacyjnym, doprowadziły do ustanowienia jedyne w swoim rodzaju systemu zarządzania umowami. W momencie przygotowywania obecnych odpowiedzi zarząd był w trakcie przyjmowania centralnego systemu zarządzania umowami, a obecnie trwają prace nad planem działania mającym rozwiązać kwestię zaległości w kodowaniu i unormować sytuację.

Inne sprawy

Dotacje i zamówienia

Punkt 20

F4E uznaje, że zalecenie Trybunału zostało już wprowadzone za pomocą istniejących procesów i strategii publikacji. Należy wziąć pod uwagę, że w mniej wyspecjalizowanych sektorach przemysłu F4E otrzymała 33 odpowiedzi na zaproszenia do udziału w przetargu, co jasno pokazuje, że problem sam w sobie nie wynika z metod komunikacji i przekazywania informacji stosowanych przez F4E, lecz raczej wynika ze specjalistycznego charakteru sektora przemysłu, co podkreślił sam audytor. F4E nie może wpłynąć na poziom wiedzy specjalistycznej na rynku.

Punkt 21

Sprawozdania z oceny technicznej oraz noty przyjęcia zostały zakończone i potwierdzają, że poniesione koszty są zgodne z działaniami. Ponadto koszty do zwrotu są poddawane kontrolom finansowym. F4E zgadza się jednak z opinią, że istnieje możliwość udoskonalenia, jeśli chodzi o dokumentację poddawaną kontroli. Tą sprawą zajmuje się grupa robocza ds. kontroli wewnętrznych, przy jednoczesnym wzmacnianiu procedur.

Opóźniona wpłata składek członkowskich

Punkt 23

Statut F4E nie przewiduje żadnych innych środków prawnych, poza wysyłaniem przypomnień, w celu zmuszenia państw członkowskich do zapłaty składek. W związku z powtarzającymi się opóźnieniami w zapłacie składek członkowskich podjęto decyzję o włączeniu powyższej kwestii do porządku obrad na posiedzeniu Rady Zarządzającej w maju 2011 r.

Na posiedzeniu przyjęto instrumenty umożliwiające potrącanie odsetek z rocznej składki członkowskiej w przypadku zwłoki w jej zapłacie. Ponadto przyjęto i wdrożono ramy określające rodzaje odsetek i not debetowych.

Umowa z państwem przyjmującym

Punkt 26

Umowa z państwem przyjmującym podpisana między Wspólnym Przedsięwzięciem F4E a Królestwem Hiszpanii w 2007 r. przewiduje, że Hiszpania udostępni Agencji stałą siedzibę nie później niż 3 lata po podpisaniu umowy. Umowa również przewiduje, że w międzyczasie – i przed udostępnieniem ostatecznego lokalu – Hiszpania zapewni lokal tymczasowy. Jako że Hiszpania nie zapewniła jeszcze stałej siedziby, Wspólne Przedsięwzięcie zajmuje bezpłatnie lokal tymczasowy, gdyż władze hiszpańskie pokrywają całkowity koszt lokalu (wynajem i utrzymanie przewidziane w umowie z państwem przyjmującym, natomiast F4E pokrywa koszt przypadający najemcy). W niedawnej dyskusji z państwem przyjmującym F4E, Hiszpania oświadczyła, że poszukuje stałej siedziby dla agencji i, zgodnie z planem, powinna przedstawić rozwiązanie do akceptacji przed końcem 2011 r.

Należy jednocześnie podkreślić, że obecna sytuacja nie ma negatywnego wpływu na organizację.

Status finansowania projektu ITER

Punkty 27, 28 i 29

W ramach przygotowania się do Rady ITER w lipcu 2010 r. F4E dokonał oceny wykonalności podstawy odniesienia ITER (dalej zwaną podstawą odniesienia), zgodnie z którą zakończenie etapu budowy przewiduje się na listopad 2019 r., oraz zasobów potrzebnych do jej wdrożenia. W tym celu F4E dokonało analizy ewentualnych ścieżek produkcyjnych oraz oceny kosztów związanych z ryzykiem i kosztami. Podstawę odniesienia zatwierdzono na posiedzeniu Rady ITER. Unia Europejska udzieliła wsparcia *ad referendum*, ponieważ władze budżetowe jeszcze nie zatwierdziły i nie zabezpieczyły finansowania ITER.

W 2010 r. F4E prowadził działalność związaną z ITER zgodnie z podstawą odniesienia. 95 % działań w programie pracy F4E na 2010 r. rozpoczęto zgodnie z planem. W przypadkach opóźnienia działań podjęto działania mające na celu ograniczenie zwłoki i zachowanie pierwotnych terminów.

W 2011 r. F4E kontynuował działalność związaną z ITER zgodnie z podstawą odniesienia i w wielu przypadkach dokonał znacznych postępów. Jednocześnie wystąpiły opóźnienia w pewnych kluczowych kwestiach unijnych i pozaunijnych. Ponadto wpływ trzęsienia ziemi w marcu we wschodniej Japonii również wpłynął na opóźnienia w harmonogramie ITER. Na niedawnym posiedzeniu ITER w czerwcu br. UE zabiegała, aby w szczególności organizacja międzynarodowa, wspólnie z innymi agencjami wewnętrznymi, utworzyła specjalną grupę zadaniową pod przewodnictwem dyrektora generalnego w celu opracowania planów minimalizujących skutki opóźnień w kluczowych pozycjach, zachowując przy tym ogólne szacunkowe koszty.

Niezależnie od optymalizacji harmonogramu dodatkowe środki na lata 2012–2013 zostaną wykorzystane w szczególności na pokrycie bardzo dużych umów na główne budynki ITER, których budowę przewiduje się na lata 2012–2013.

Na posiedzeniu Komitetu Budżetowego Rady 27 września br. z państwami członkowskimi omawiano dodatkowe środki budżetowe na lata 2012–2013. Obecna prezydencja zamierza przedstawić własny projekt wniosku w sprawie mandatu, który zostanie omówiony z Parlamentem Europejskim na posiedzeniu trójstronnym w sprawie budżetu w dniu 19 października br. w celu jego uzgodnienia przed posiedzeniem Rady ITER zaplanowanej na połowę listopada, podczas której zatwierdzona zostanie nowa podstawa odniesienia.